

PRZEJAZD (25) *sb m*

e jasne; w N i A sg -jâzd (w tym 1 r. błędne znakowanie), -jazd-.

sg N przejazd (8). ◇ G przejazdu (1). ◇ A przejazd (4). ◇ I przejazdem (1). ◇ pl N przejazdy (4). ◇ G przejazdów (4); -ów (2), -(o)w (2). ◇ A przejazdy (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w (z Cn).

1. Przejeżdżanie, możliwość przejechania (13) : A gdzieby były potrzebne nowe [posterunki celne] y potrzebowały naprawy dla przejazdów/ iáko ná rzékách / błotách/ y ieźierzyłkách/ ná mieyfcach nieprzebytych/ tákové zořtác máią/ według vznánia Rewizorów *SarnStat* 401.

przejazd przez co (2): Kupcom wolny przejazd ma byđ przez źemie y wody. *SarnStat* 1098 *marg*, 1236.

przejazd z czym (2): Z Zboźmi wolny przejazd Polakom byđ ma. *SarnStat* 1121 *marg*, 917.

przejazd na czym [= na srodku lokomocji] (1): Láfy/ Puřtynie/ Rzeki/ Ieźiorá/ błotá/ wody/ v nich wielkie/ przeto tám trudny przejazd ná ciężkich koniech. *BielSpr* 66v.

przejazd skąd (2): *BielKron* 274; iż tu ná ten czás nie możemy wiedźić położenia mieyfc łufznych/ przez które przejazd y zřąd y z owąd mogłby fie pożytecznie y łufznie pořtánowić *SarnStat* 1236.

Wyrażenia: »trudny, niepewny, nieprzeźpieczny (był) przejazd« [szyk 4:2] (3:2:1): Kopáią wodę ná niektorych mieyfcách/ ále nie káždemu ty mieyfcá wiadome/ dla tego řadny nieprzyáciel tych mieyfc pořieść nie może/ bo trudny przejazd/ gdzie áni pařzey/ áni wody nie naydzie. *BielKron* 263v; *RejZwierc* 112v; *BielSpr* 66v; Przejazd niepewny [był przez Bařtyk]: bowiem ná morzu północnym Témi czáfy/ Król Duńki pływáł z woýłkiem mocny *KochPam* 84, 84; ZA prořbą Pořłów źemie Hálickiéy/ y zá oćiążeniem řádu Ziemiřkiégo onéy źemie/ y nieprzeřpiecznym przeiázdem dla wód/ [...] roki Ziemiřkié Kołomyřkié *in eode^m vigore* przenořimy do Háliczá *SarnStat* 731.

»wolny przejazd« (3): y tákże máią byđ wolni wřzyřcy y kořdy z ořobná ludźie ktorégokolwiek řtanu řá/ áby mieli wolny przejazd wzgóřę y nádól [iisdem fluminibus ascensum aut descensum facientes *JanStat* 1098] *SarnStat* 917, 1098 *marg*, 1121 *marg*.

Szereg: »przejazd i wyjazd« (1): Brony poczynią ná przejazd y wyjazd. *BielSpr* 70v.

2. Miejsce, przez które można przejechać; transitus Modrz, JanStat; traiectus Calep, Cn; traiciendi spatium, transmissus Calep; traiectio, transmissio Cn (12) : *LibMal* 1548/142; *Calep* 1080; Ale potym po wielkiéy częřci y ná Podkomorze, ná Woýłkié o przeiázdy piecza iest włożoná *SarnStat* 516; áby [kasztelan poznański] pořtánowić y obwořác kazał przejazd y mieyfcá: przez które ták z Królestwá nářzého przez źiemię y Pańřtwá Pána Křięźciá Stolpřkié⁸⁰/ iáko téř z iego źiem y Pańřtw z kupiámi [...] tář drogá á nie inémi zdrořnémi przeřřcié niech bęđzie wolné. *SarnStat* 1236, 535.

przejazd przez co (2): Lecř y o tem trzebá pilne řtářanie mieć/ áby przeiázdy przez láfy/ ktore řá od nieprzyácielá/ były zárábione/ y mnořstwem drzewá ná křřtařł płotu zámiořáne *ModrzBaz* 103v; *SarnStat* 684.

Wyrażenie: »zły, niebezpieczny, trudny przejazd« [w tym: zły, trudny, niebezpieczny (1)] [szyk 2:1] (3:1:1): *ActReg* 12; *SarnStat* 1151; Tá drogá [...] peřná źimná y řniegow/ y wod/ y zřyřch przeiázdom. *SkarKaz* 245b.

Szereg: »most (albo, i) przejazd« [szyk 2:1] (3): Mofty y przeiázdy dobré, przez wody, rzéki, ná tym mieyfcu moze przepomnieć. Ale pátrz o tym *Titulo*, Podkomorzy *SarnStat* 684, 456, 477.

Cf [**PRZEJAZDA**]

RS